Programowanie obiektowe

Wyjątki, metody specjalne, generatory

Paweł Daniluk

Wydział Fizyki

Jesień 2014

Wyjątki

"It's easier to ask forgiveness than it is to get permission."

Co zrobić, jeżeli podczas wykonania programu zajdzie nietypowa sytuacja, która wykracza poza założony scenariusz?

Dwie możliwości

1. Sprawdzać przed każdym krokiem, czy można go wykonać.
2. Poczekać, aż wystąpi problem i wtedy go obsłużyć.

Drugi wariant pozwala na rozdzielenie miejsca, gdzie problem występuje, od miejsca gdzie jest obsługiwany.

Idea

Rzucanie

W momencie wystąpienia sytuacji nietypowej jest tworzony i rzucany wyjątek.

Przechwytywanie

W miejscu, gdzie jest możliwe obsłużenie błędu wyjątek jest przechwytywany.

Bez wyjątków

```
def czytaj1(f):
    line=f.readline()
    if line=='': # koniec pliku
        return (None, 'EOF')
    else:
        return (A(line), 'OK')

def czytaj2(f):
    ...

def czytaj(f):
    done=False
    while not done:
        (resA, status)=czytaj1(f)
        if status=='EOF':
            return (None, 'EOF')
        (resB, status)=czytaj2(f)
        if status=='EOF':
            return (None, 'EOF')
        res.extend((resA, resB))
        done=przetworz(resA, resB)

    return (res, 'OK')
```

Bez wyjątków c.d.

```
def main():
    f=...
    (res, status)=czytaj(f)
    if status=='EOF':
        print "Blad"
    else:
        print 'OK'
```

Z wyjątkami

```
class EOFException(Exception):
    pass

def czytaj1(f):
    line=f.readline()
    if line=='': # koniec pliku
        raise EOFException()

    return A(line)

def czytaj2(f):
    ...

def czytaj(f):
    done=False
    while not done:
        resA=czytaj1(f)
        resB=czytaj2(f)
        res.extend((resA, resB))
        done=przetworz(resA, resB)

    return (res)
```

Z wyjątkami c.d.

```
def main():
    f=...
    try:
        res=czytaj(f)
        print 'OK'
    except EOFException:
        print "Blad"
```

Co się może zdarzyć

- błędy arytmetyczne (dzielenie przez 0, pierwiastek z liczby ujemnej)
- pusta lista
- brak klucza w słowniku
- błędne dane na wejściu
- brak pliku, zła nazwa
- wyjście poza zakres
- ...

Przechwytywanie wyjątków

Instrukcja try

```
try:
    f=open(...)
    doSomething(...)  # kod, ktory moze wygenerowac wyjatek
except Exception1 as e:
    process_exception(e)  # przechwycono wyjatek klasy Exception
except Exception2:
    print "Olaboga!!!"  # przechwycono wyjatek klasy Exception2
else:
    jestSuper()  # nie wystapil zaden wyjatek
finally:
    f.close()  # niezaleznie co sie stalo trzeba posprzatac
```

Wyjątek jest przechwytywany przez najgłębiej zagnieżdżoną istrukcję try , która ma pasującą klauzulę except .

Catch only what you can handle.

Przykład

Brak klucza w słowniku

```
if k in d:
    return d[k]
else:
    return None
```

```
try:
    return d[k]
except KeyError:
    return None
```

Wyjątki standardowe

ArithmeticError	nadklasa obejmująca wyjątki związane z błędami numerycznymi
AssertionError	niespełniona asercja w instrukcji assert
AttributeError	brak atrybutu
IndexError	brak elementu o podanym indeksie
KeyError	brak klucza w słowniku
NameError	brak zmiennej
NotImplementedError	nie zaimplementowana funkcjonalność
OverflowError	przepełnienie
StopIteration	koniec iteracji (podnoszony w metodzie next() iteratora)
ZeroDivisionError	dzielenie przez 0

Podnoszenie wyjątku

W wielu sytuacjach wyjątek jest podnoszony samoczynnie (np. przez metody biblioteki standardowej).

Instrukcja raise

```
raise MyException("Message", data)
```

Własne wyjątki

Można definiować własne wyjątki. Muszą one dziedziczyć z klasy Exception .

```
class MyException(Exception):
    def __init__(self, message, data):
        self.message, self.data=message, data

    def __str__(self):
        return message+'::'+str(data)
```

Metody specjalne

W Pythonie obiekty mogą mieć metody, które są wywoływane przy użyciu specjalnej składni.

Przykładem jest metoda `__init__` , która jest wywoływana automatycznie po stworzeniu obiektu.

Zamiana na napis

object.__repr__(self) zwraca reprezentację obiektu, która jest zgodna ze składnią Pythona, lub jeśli to niemożliwe napis postaci '<opis obiektu>', który jest użyteczny przy debugowaniu – wywoływana przez repr(object)

object.__str__(self) zwraca "ładny" napis – wywoływana przez str(object)

Kontenery

object.__len__(self) liczba elementów – wywoływana przez len(object)

object.__getitem__(self, key) pobieranie wartości – wywoływana przez object[key]

object.__setitem__(self, key, value) zmiana – wywoływana przez object[key]=value

object.__delitem__(self, key) usuwanie – wywoływana przez del object[key]

object.__iter__(self) iterator

object.__reversed__(self) iterator iterujący w przeciwnym kierunku – wywoływana przez reversed(object)

object.__contains__(self, item) zawieranie – wywoływana przez item in object

Operacje arytmetyczne

object.__add__(self, other) object + other
object.__sub__(self, other) object - other
object.__mul__(self, other) object * other
object.__div__(self, other) object / other
object.__floordiv__(self, other) object // other
object.__mod__(self, other) object % other
object.__divmod__(self, other) divmod(object, other)
object.__pow__(self, other) object ** other
object.__lshift__(self, other) object << other
object.__rshift__(self, other) object >> other
object.__and__(self, other) object & other
object.__xor__(self, other) object ^ other
object.__or__(self, other) object | other

Operacje arytmetyczne c.d.

object.__neg__(self)	-object
object.__pos__(self)	+object
object.__abs__(self)	abs(object)
object.__invert__(self)	~object

Porównywanie

object.__lt__(self, other) object < other

object.__le__(self, other) object <= other

object.__eq__(self, other) object == other

object.__ne__(self, other) object != other

object.__gt__(self, other) object > other

object.__ge__(self, other) object >= other

object.__cmp__(self, other) zwraca wartość ujemną jeżeli object < other , zero jeżeli object==other i liczbę dodatnią jeżeli object > other

Generatory

Problem

Jak napisać funkcję (metodę), która oblicza i zwraca wiele (dowolnie wiele) wartości?

Można zwracać listę, ale to nie rozwiązuje problemu nieograniczonej liczby wyników. Dodatkowo jest czasochłonne.

Idealnym rozwiązaniem byłaby funkcja, która może wielokrotnie wykonać instrukcję return .

Przykład (życzeniowy)

```
def kwadraty(start):
    n=start
    while True:
        return n * n
        n += 1
```

Generatory c.d.

Trzeba jakoś pamiętać stan funkcji i ją wznawiać. Można to emulować definiując odpowiednią klasę.

```
class Kwadraty:
    def __init__(self, start):
        self.n = start

    def next(self):
        res = self.n * self.n
        self.n += 1
        return res

k = Kwadraty(5)

for i in range(3):
    print k.next()
```

Generatory c.d.

Python ma magiczną instrukcję `yield`, która znacząco upraszcza sytuację.

```
def kwadraty(start):
    n = start
    while True:
        yield n * n
        n += 1

k = kwadraty(5)  # k jest instancja generatora

for i in range(3):
    print k.next()
```

Generatory c.d.

Każda funkcja zawierająca instrukcję yield zwraca instancję generatora. Taka funkcja może mieć wyłącznie bezargumentowe instrukcje return , które kończą pracę generatora wyjątkiem StopIteration .

Generatory doskonale nadają się do implementowania iteratorów, ponieważ mają metody __iter__() i next() .

Generatory mają również metody send(value) , throw(exception) i close() , które służą do przesyłania danych do generatora i podnoszenia w nim wyjątków.

Coroutines

```
import random

def get_data():
    """Return 3 random integers between 0 and 9"""
    return random.sample(range(10), 3)

def consume():
    """Displays a running average across lists of integers sent to it"""
    running_sum = 0
    data_items_seen = 0

    while True:
        data = yield
        data_items_seen += len(data)
        running_sum += sum(data)
        print('The running average is {}'.format(running_sum / float(data_items_seen

def produce(consumer):
    """Produces a set of values and forwards them to the pre-defined consumer functi
    while True:
        data = get_data()
        print('Produced {}'.format(data))
        consumer.send(data)
        yield

if __name__ == '__main__':
    consumer = consume()
    consumer.send(None)
    producer = produce(consumer)

    for _ in range(10):
        print('Producing...')
        next(producer)
```

Zadanie 1 – Liczby Fibonacciego

Zaimplementuj obliczanie kolejnych liczb Fibonacciego.

Zadanie 2 – Wielomian

Zaimplementuj klasę Wielomian wspierającą nastepujące operacje:

- dodawanie, odejmowanie, mnożenie
- mnożenie i dzielenie przez x^k
- obliczanie wartości w punkcie
- dostęp do współczynników i iterowanie po nich